gemeente Overbetuwe

OMGEVINGSVISIE OVERBETUWE

INHOUDSOPGAVE

1 INTRODUCTIE 4

2 SAMENSPEL 6

3 IDENTITEIT 10

4 ONTWIKKELING 16

4.1 Vitaal buitengebied in beweging 17
4.2. Innovatieruimte voor ondernemerschap 19
4.3. Samen werken aan energietransitie 20
4.4. Gevarieerde dorpse woonomgeving 21
4.5. Netwerk verbonden met samenleving 22
4.6. Voorzieningen geclusterd 23

5 VAN VISIE NAAR UITVOERING 24

CO-CREATIE 26

1
INTRODUCTIE

Anticiperen op de Omgevingswet

Er is meer inzicht en meer samenhang nodig bij de regels over onze fysieke leefomgeving. Daarom bundelt de Omgevingswet vanaf 2021 alle regels voor de leefomgeving. Van 26 'losse' wetten naar één wet en van 240 nationale regelingen naar 14. Op die wijze ontstaat er een meer integrale benadering van de ruimte om ons heen. Daarom richt een Omgevingsvisie zich op de hoofdlijnen. Want het bieden van overzicht en creëren van samenhang vraagt sturen op essenties. Deze hoofdlijnen moeten uitgewerkt worden naar concrete uitvoeringsprogramma's, ondersteund door logische regels in één samenhangend Omgevingsplan.
Zie hoofdstuk 5 ('Van visie naar uitvoering').

Deze omgevingsvisie is een integrale en toekomstbestendige koers voor onze leefomgeving in Overbetuwe. Een inspirerende visie die richting geeft, uitdaagt om initiatief te nemen en aangeeft hoe mensen aan kunnen sluiten bij realisatie. Een visie geschreven voor en door inwoners, bedrijven, verenigingen, organisaties en gemeente. Wij bedanken iedereen voor het meedenken en het meedoen!

Waarom een Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie is erop gericht de kwaliteit van de leefomgeving op niveau te houden en waar mogelijk (verder) te verbeteren. Immers, het is goed toeven in Overbetuwe. Veel mensen dragen zorg voor hun leefomgeving. Samen zorgen we ervoor dat het goed wonen en werken is in Overbetuwe. Actuele maatschappelijke ontwikkelingen bieden hierbij kansen en vragen om een nieuwe kijk op zaken. Omdat de ambities tot 2040 gelden, willen we de mogelijkheden voor toekomstige generaties niet verkleinen. Iedereen krijgt daarom de kans om toekomstbestendig en duurzaam te handelen. In deze visie bezien we ambities ook integraal. Alleen zo kunnen we de toekomst van Overbetuwe mooier en beter maken.

Wat is een Omgevingsvisie

Deze visie is een strategisch document dat de ambities bevat voor de kwaliteit van onze leefomgeving. Om inzicht te bieden in datgene wat van belang is om samen aan te (blijven) werken. In deze visie willen we daarmee als gemeente, samen met u, naar de kern van de zaak. De Omgevingsvisie is gericht op de toekomst. Daarom verbinden we in deze visie het 'hier en nu' met belangen die van waarde zijn voor de langere termijn en ten goede komen aan de gemeenschap. Daarmee werken we ook alvast in de lijn van de nieuwe Omgevingswet die vanaf 2021 geldt. Daarmee is het een visie [1] die Overbetuwe klaarstoomt voor de toekomst!

Niet alleen verbindt de visie op duurzame wijze het heden met de toekomst. We verbinden ook ruimtelijke ordening met andere sectoren (zoals milieu, economie en bereikbaarheid). Met deze integrale blik op de brede leefomgeving, komen meer kansrijke denkrichtingen en oplossingen in beeld.

De nieuwe 'Omgevingsvisie Overbetuwe 2040' bouwt voort op het proces dat is ingezet in de voorheen geldende visie. Die Toekomstvisie+ ging namelijk ook uit van verbinden. Van mensen en functies, van diverse gebieden én van verleden, heden en toekomst.

[1] *Formeel is deze Omgevingsvisie nog een structuurvisie als bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening.*

Hoe gebruiken wij deze Omgevingsvisie

Deze Omgevingsvisie is in drie fasen in co-creatie tot stand gekomen; betrokken mensen leverden inbreng en advies. Op de laatste pagina's van deze visie leest u een uitgebreide omschrijving van het co-creatieproces waarvan deze Omgevingsvisie het eindresultaat is. Alle individuele reacties zijn teruggebracht tot de kern en vertaald naar ambities voor het collectief en de toekomst.

De essenties in deze visie werken we straks samen met de samenleving uit naar concrete uitvoeringsprogramma's. Daarbij leggen wij in overleg met betrokken partijen de taakverdeling en wijze van samenwerking vast. En geven daarmee duidelijkheid over de inzet van betrokken partijen. Dit leidt vanzelfsprekend tot differentiatie in programma's en uitvoering, omdat dit afhangt van het vraagstuk en (mensen in) het gebied. De Omgevingsvisie is daarmee de integrale basis voor uitvoeringsprogramma's. Waar nodig ondersteund door logische regels waarmee de kwaliteit van de fysieke leefomgeving wordt beschermd dan wel bereikt. De Omgevingsvisie geeft zo richting aan de programma's en Omgevingsplannen.

De visie is een leidraad voor het handelen in de gemeente. De visie is daarbij niet vrijblijvend; de ambities zijn bedoeld om te realiseren. Als gemeente[2] werken we daar actief aan, het liefst samen met betrokkenen. Daarom bevat deze visie geen gedetailleerde blauwdruk. Het is dus geen star document. We kiezen op deze wijze nu voor een scherpe focus op essenties en hoofdlijnen. Hiermee doen we recht aan de variatie in gebieden en tussen mensen. En verbinden de energie van partijen in het 'hier en nu' met de met de belangen van de gemeenschap in de toekomst.

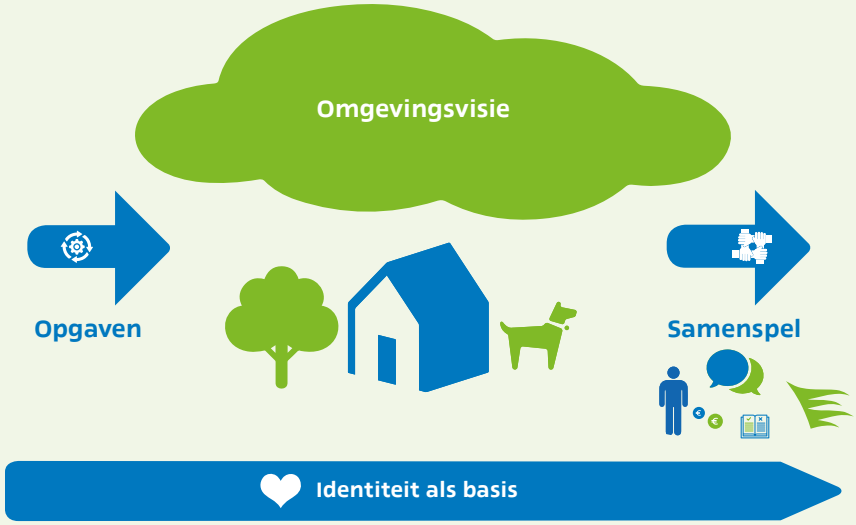

▸ *Omgevingsvisie geeft richting aan opgaven met behoud van identiteit die we in samenspel uitvoeren.*

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 beschrijven wij het samenspel voor initiatief en betrokkenheid bij de leefomgeving. De basis voor (nieuwe) initiatieven zijn de in hoofdstuk 3 beschreven identiteit en kernwaarden. Vervolgens gebruiken we dit in hoofdstuk 4 als vertrekpunt voor ontwikkeling, verbinden deze met trends voor de toekomst en kiezen daarbij focus op zes thema's. We sluiten in hoofdstuk 5 af met het vervolg naar uitvoering; een uitnodiging aan iedereen om samen verder invulling te geven aan de ambities uit deze 'Omgevingsvisie Overbetuwe 2040'.

[2] *In beleidsmatige zin bindt deze visie de gemeente. De visie schept geen juridische rechten of plichten naar inwoners, ondernemers, organisaties of verenigingen.*

2
SAMENSPEL

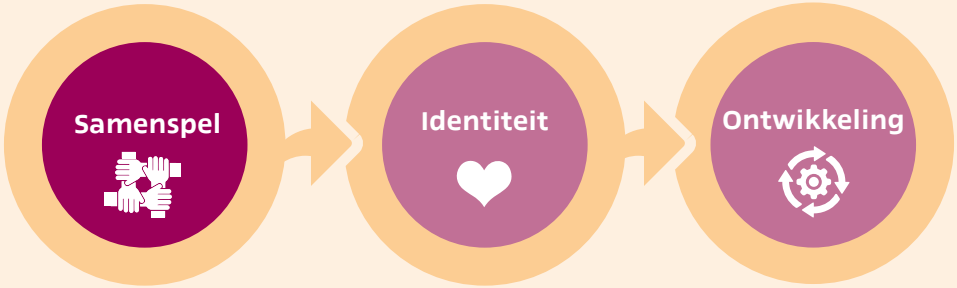

De leefomgeving is van ons allemaal. Iedereen heeft baat en belang bij een goede kwaliteit daarvan. Samen werken we aan het behalen van ambities uit deze Omgevingsvisie. Met 'wij' in deze visie wordt dan ook iedereen met een belang in Overbetuwe bedoeld. Het realiseren van deze visie doen we in samenspel. Daarbij hanteren we zes leidende principes. Graag komen wij zo gezamenlijk tot een visie met werking!

1 Verbonden met leefomgeving

Overbetuwe kent een sterke verbondenheid tussen mensen én samenwerking tussen organisaties ('herkend' en 'gekend' worden). Met deze verbondenheid als belangrijke basis dragen wij samen zorg voor de leefomgeving. We maken onze omgeving zelf en moeten elkaar onderling aan blijven spreken op de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor deze omgeving.

2 Faciliteren van initiatief

Bij realisatie van de ambities uit deze visie, kiest de gemeente in basis een faciliterende rol. Hierbij gaan we uit van eigen kracht van mensen. Faciliteren van initiatief wordt makkelijker als initiatieven passen binnen de in deze visie geschetste koers. Dit houdt in dat daarbij ook recht wordt gedaan aan thema's die de toekomst en het collectief betreffen. Wanneer met deze belangen minder rekening wordt gehouden, voert de gemeente meer regie. Met het oog op een duurzame ontwikkeling, in de geest van de Omgevingswet.

Verschillende rollen gemeente

Een gemeente kent vele rollen. Uitgangspunt daarvoor is de positie die inwoners en ondernemers hebben bij verschillende thema's. Een recreant vraagt immers iets anders dan een inwoner die een nieuwe identiteitskaart wil aanvragen. Deze Omgevingsvisie gaat er van uit dat de gemeente in basis een facilitator is bij het realiseren van maatschappelijke doelen. Hoe minder daarbij rekening wordt gehouden met het collectief en de toekomst, hoe meer de gemeente zal regisseren. Waar nodig kiezen gemeenten in andere rollen aanvullende inzet. In sommige gevallen realiseert de gemeente zelf, bijvoorbeeld een weg of park. Af en toe zijn vergunningen nodig of handhaving van de wet. Of beheert de gemeente een deel van onze leefomgeving, denk aan de openbare ruimte. Tenslotte zijn gemeenten ook vaak nog belastinginner en dienstverlener.

3 Gezamenlijke uitwerking

De essenties in deze Omgevingsvisie zijn het richtsnoer voor gezamenlijke uitwerking naar concrete uitvoeringsprogramma's. We maken hierbij ook gebruik van het instrument programma's dat de Omgevingswet ons gaat bieden. In programma's leggen we de taakverdeling en wijze van samenwerking vast. Afhankelijk van het vraagstuk en (mensen in) het gebied, zoeken we naar oplossingen. We maken daarvoor gebruik van de (aanwezige of potentiële) kracht en energie van partijen in de samenleving. Hierbij zien we een belangrijke rol voor de Overbetuwse uitwerking van 'kerngericht werken'.

4 Ruimte voor maatwerk

Toepassen van de uitgangspunten en principes uit deze visie op basis van daadwerkelijke concrete situaties leidt vaker tot maatwerk. Dit vraagt transparante afwegingen om een consistente koers te kunnen varen en voorkomt ad-hoc beleid. De gemeente wil hierbij niet bij voorbaat oplossingen bieden maar juist meedenken bij het komen tot gezamenlijke kwaliteit en gedeelde oplossingen. Afhankelijk van het vraagstuk, zet de gemeente instrumenten en middelen in die effectief en efficiënt bijdragen aan zowel de wensen in het 'hier en nu' als de belangen voor de gemeenschap in de toekomst. In alle gevallen geeft Overbetuwe als lokale overheid het goede voorbeeld door de thema's uit deze visie nadrukkelijk een plek te geven in het eigen handelen.

5 Betrouwbaar en transparant

Bij het gezamenlijk zorg dragen voor onze leefomgeving moeten we betrouwbaar handelen. Dit vraagt transparantie en vertrouwen. Alleen zo kunnen we komen tot heldere afwegingen en keuzes. Daarom doorlopen we altijd een zorgvuldig en interactief proces. Wanneer is zorgvuldig daadwerkelijk zorgvuldig genoeg en wanneer is het interactieve proces voldoende geweest? We kiezen ervoor om hier in basis uit te gaan van maatwerk. Iedere vraag en afweging vraagt namelijk om een eigen (beoordeling van een) interactief proces. De Overbetuwse interactiewijzer biedt hierin richting. Transparantie over het doorlopen proces is van belang om gezamenlijk te kunnen beoordelen of het ook voldoende is geweest. Bij een initiatief moet daarom duidelijk zijn hoe het proces is doorlopen en welke mate van invloed betrokkenen hebben. Op basis van deze ervaringen zullen we ervoor moeten zorgen dat interactie meer vanzelfsprekend wordt.

6 Kwaliteit in proces verankerd

We kiezen er nadrukkelijk voor om inwoners en ondernemers uit de omgeving vroegtijdig bij de vorming van plannen te betrekken als ‘contextkenner’. Door deze kennis vroegtijdig te betrekken verhogen we de kwaliteit van de uiteindelijk te vormen plannen. Hierbij is het van belang dat we niet vooraf al de antwoorden geven, maar eerst vragen stellen om tot een gezamenlijk beeld te komen. We krijgen hiermee de kwaliteiten en identiteit van de exacte plek scherp. Hierin wegen we de belangen voor de huidige generaties zorgvuldig mee, maar ook moet inzichtelijk zijn hoe de belangen van toekomstige Overbetuwse generaties in de afwegingen zijn meegenomen. Op deze manier kunnen we op duurzame wijze gezamenlijk zorg dragen voor kwaliteit van de leefomgeving.

3
IDENTITEIT

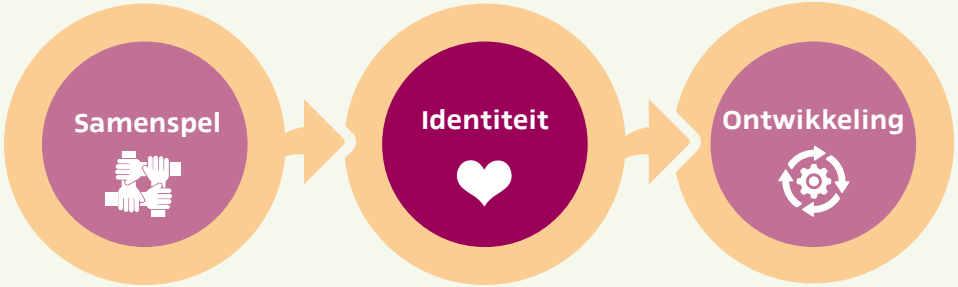

In gesprekken over de Omgevingsvisie blijkt dat mensen zich zeer bewust zijn van de identiteit van Overbetuwe. Mensen waarderen het 'Overbetuws DNA'. In dit hoofdstuk beschrijven we de identiteit van de gemeente Overbetuwe vertaald naar diverse kernwaarden. We kijken naar wat bepalend is (geweest) in de ontwikkeling van ons gebied om te kunnen verklaren waarom het is 'zoals het is'. Deze identiteit, vertaald in kernwaarden, vormt het fundament voor de Omgevingsvisie. Voor de aantrekkelijkheid van onze leefomgeving is het immers van belang onze identiteit te kunnen behouden, optimaal te benutten en verder te ontwikkelen.

Kernwaarden Overbetuwe

Het cultuurhistorisch gegroeide Betuwse rivierenlandschap is een belangrijke basis voor de identiteit in Overbetuwe. We onderscheiden hierbij onderstaande kernwaarden als vertrekpunt voor ontwikkeling. Ieder plan dient daaraan bij te dragen, zonder ontwikkelingen op slot te zetten. De kernwaarden behouden we voor toekomstige generaties en stellen we niet ter discussie. De hierna genoemde kernwaarden zijn inspiratiebron en vertrekpunt van ontwikkeling.

Bodem en landschap

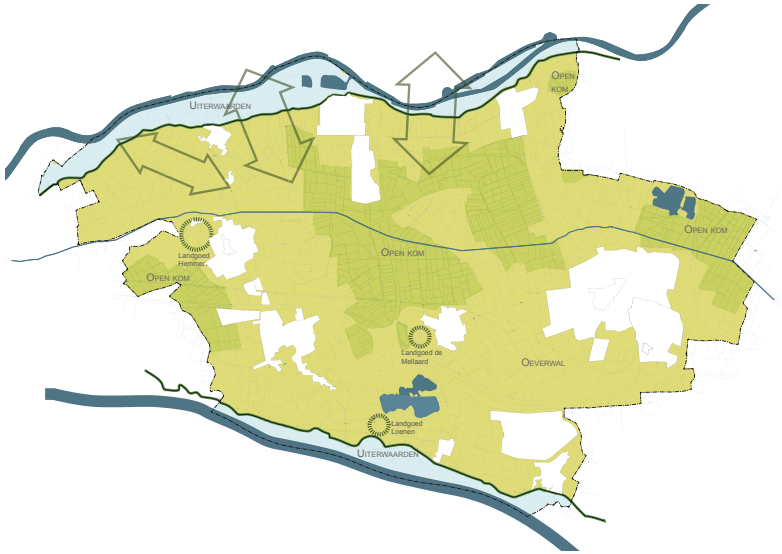

a Bodem/landschapstypen

Water

Overbetuwe is gevormd door het rivierenlandschap, als onderdeel van de Nederlandse delta waar de grote rivieren in zee uitmonden. Dit heeft het gebied de afgelopen eeuwen gevormd en is nog steeds van belang. Onzichtbaar zoals grondwater en drinkwater. Zichtbaar zoals de af- en aanvoer van water die overal nog duidelijk in het landschap aanwezig is. De vele watergangen zijn karakteristiek en staan allemaal in verbinding met de Linge.

Uiterwaarden

In de uiterwaarden is de dynamiek van de rivieren bepalend. De graslanden overstromen in de winter en worden zomers gebruikt als weiland. Karakteristiek zijn de weilanden met zomerkades, oude stroomgeulen en kolken die zijn achtergebleven na dijkdoorbraken. De uiterwaarden langs de Nederrijn zien we als 'parel' met vrij zicht (ter plaatse van de pijlen) op de stuwwallen van de Veluwe waar soms de invloed van baksteenindustrie nog steeds voelbaar is. Alle uiterwaarden kennen overwegend ook hoge natuurwaarden.

Komgronden

De lager gelegen komgronden zijn van oorsprong natter. In de huidige tijd zijn via ontwatering de gronden geschikt gemaakt voor agrarische productie. Deze gebieden zijn weinig bebouwd en kennen een waardevolle openheid. Ze zijn vooral als grasland in gebruik.

Oeverwallen

De oeverwallen zijn hoger gelegen gronden waar het landschap kleinschalig is met akkers en boomgaarden. Langs de oude routes tussen de kernen is hier op de oeverwallen deels lintbebouwing aanwezig met waardevolle doorzichten op het achtergelegen landschap.

Landschapselementen

Door de tijd heen ontstonden waardevolle landschapselementen in de drie verschillende landschapstypen. Voorbeelden hiervan zijn bossen als gevolg van ruilverkaveling en de meer recente parklandschappen. Bijzondere 'parels' zijn de landgoederen bij Hemmen en Loenen, tevens de hoger gelegen gronden bij Eimeren, Homoet en Valburg ('donk').

Netwerk en infrastructuur

b Netwerk/infrastructuur

Verbindingen

Van oudsher liggen de belangrijkste verbindingen op hoger gelegen gronden en dijken. Dit zijn vaak belangrijke lokale verbindingen tussen de kernen. In de loop der tijd zijn extra verbindingen in het gebied gekomen die geen raakvlakken hebben met de landschappelijke ondergrond. Vooral snelwegen en spoorlijnen, met de A15 en Betuweroute als onderdeel van een Europese (logistieke) corridor. Naast de infrastructuur voor goederen- of personenvervoer lopen er ook verschillende buisleidingen en netwerken. Tenslotte is er een meer fijnmazig netwerk van fiets- en wandelroutes.

Occupatie

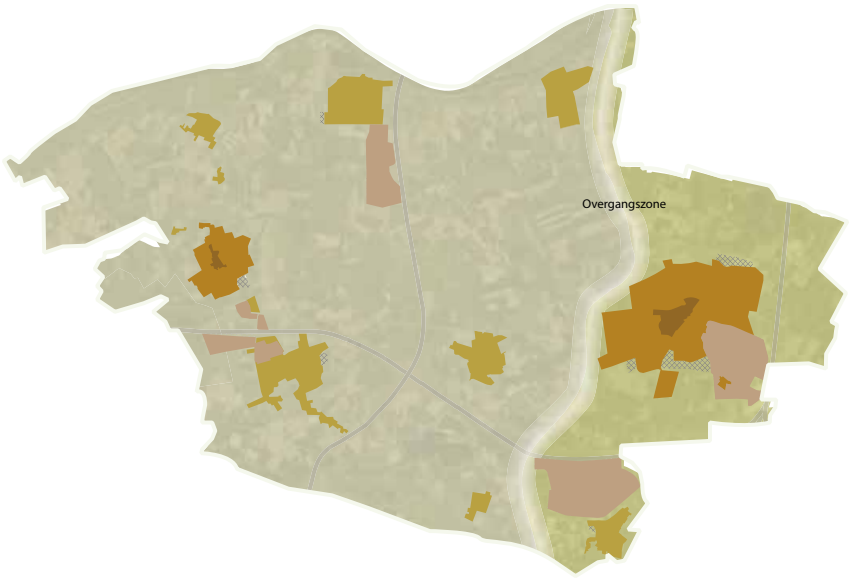

c Occupatie

Occupatie

Mede afhankelijk van ligging in het landschap en het netwerk, hebben alle kernen hun eigen ontwikkeling doorgemaakt. De elf kernen van Overbetuwe kennen nu dan ook allemaal hun eigen dynamiek. Tussen Arnhem en Nijmegen is ten oosten van de 'overgangszone' sprake van een intermedair gebied dat intensiever (ook regionaal) gebruikt wordt en waar veranderingen zich sneller opvolgen. Het westelijk deel van de gemeente is een gebied met meer een landelijke functie. Dit deel is ook aan veranderingen onderhevig, zij het dat deze een andere dynamiek en meer lokale schaal kennen.

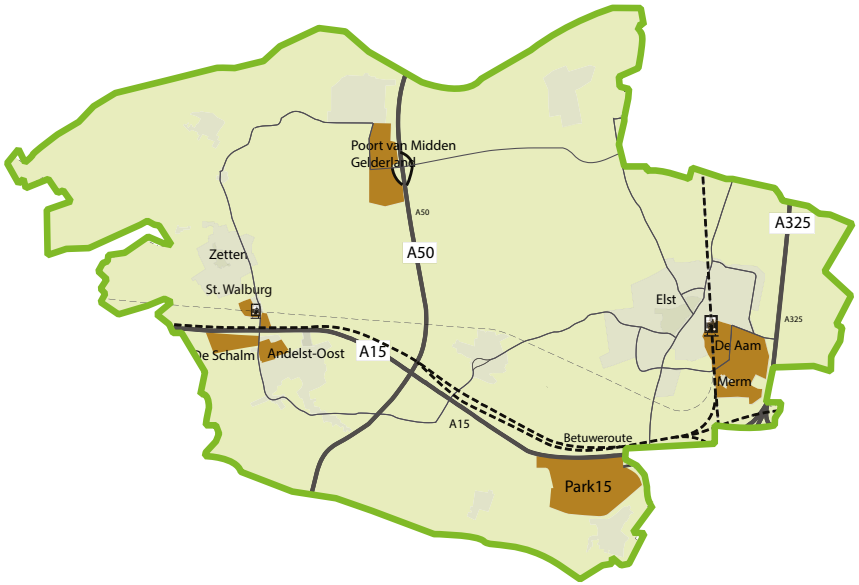

d Bedrijventerreinen

Bedrijventerreinen

Bij verschillende kernen liggen aantrekkelijke bedrijventerreinen, direct gelegen aan en bereikbaar via de snelwegen (A15, A50 en A325). Er bestaat een grote diversiteit aan regionale en lokale bedrijventerreinen, voornamelijk gericht op het MKB (midden- en kleinbedrijf). De variëteit uit zich in de verschillende karakteristieken, afhankelijk van grootte en leeftijd. Soms klein en lokaal, zoals St. Walburg bij Zetten. Soms groot en regionaal, zoals Park15 gelegen bij Knoop 38 als hotspot aan de logistieke corridor langs belangrijke infrastructuur van snelweg en Betuweroute.

Overbetuwe in de regio

Overbetuwe is verbonden met de regio en heeft met bovenstaande kernwaarden een duidelijk eigen en onderscheidend gezicht. Overbetuwe ligt centraal, als actieve middelgrote gemeente tussen de steden Arnhem, Nijmegen en Wageningen. Midden in een regio waar economische kracht, stedelijke dynamiek en een mooie leefomgeving als vanzelfsprekend samenkomen. Economische kracht wordt gevoed door een positief ondernemersklimaat en een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Inclusief verbindingen met de (top)sectoren Energy, Health & Hightech, Logistics Valley én Food & Health. Een vitale leefomgeving wordt gevormd door bruisende centra in de steden, innovatieve kennisinstituten (o.a. universiteiten, hogescholen en ROC's) en een variëteit in aantrekkelijke woonmilieus; hoogstedelijk, suburbaan en dorps. Natuur en landschap zijn hierbij belangrijke kwaliteiten. Stuwwallen en bossen, rivieren en uiterwaarden bieden een uiteenlopende variatie in landschapstypen. Samen met cultuurhistorische aspecten (zoals de Limes of het rivierenlandschap) geeft dit de regio unieke en herkenbare kenmerken. Met volop kansen voor toerisme en recreatie (beleveniseconomie).

Randwijk

- ☑ Een ‘dijkdorp’ aan de Nederrijn met ruim 1.400 inwoners, te midden van het landschap.
- ☑ Actieve gemeenschap rondom voorzieningen zoals dorpshuis en voetbalvereniging.

Zetten - Hemmen

- ☑ Landelijk en groen, aantrekkelijk wonen en werken, te midden van natuurlijk buitengebied. Met Hemmen als pittoreske dorpskern op het landgoed.
- ☑ In totaal ruim 5.000 inwoners, met relaties naar Wageningen en regio Rivierenland. Station Zetten-Andelst is hierbij een waardevolle schakel.
- ☑ Subregionale functie met relatief hoog voorzieningenniveau; o.a. winkels en onderwijs. De Wanmolen en Heldring Stichting als kenmerkende voorzieningen.

Herveld-Andelst

- ☑ Eén leefgemeenschap van bijna 5.000 inwoners in drie dorpen, met daartussen als ‘parel’ het cultuur-historisch waardevolle woerdenlandschap (o.a. boerderij Den Tip en molen De Vink).
- ☑ Onderlinge verbinding door rijk verenigingsleven, clustering van voorzieningen in het dorpshart (Dorpsplein).
- ☑ Gelegen vlakbij A15 en station Zetten-Andelst, als waardevolle schakel in de bereikbaarheid.

Valburg

- ☑ Vriendelijk en prettig dorp van bijna 1.800 inwoners, met een hechte samenleving en rijk verenigingsleven.
- ☑ Belangrijkste voorzieningen zijn aanwezig. Een nieuw multifunctioneel centrum is in de maak.
- ☑ Kleinschalig en historisch karakter; rust en ruimte in een landelijke omgeving.

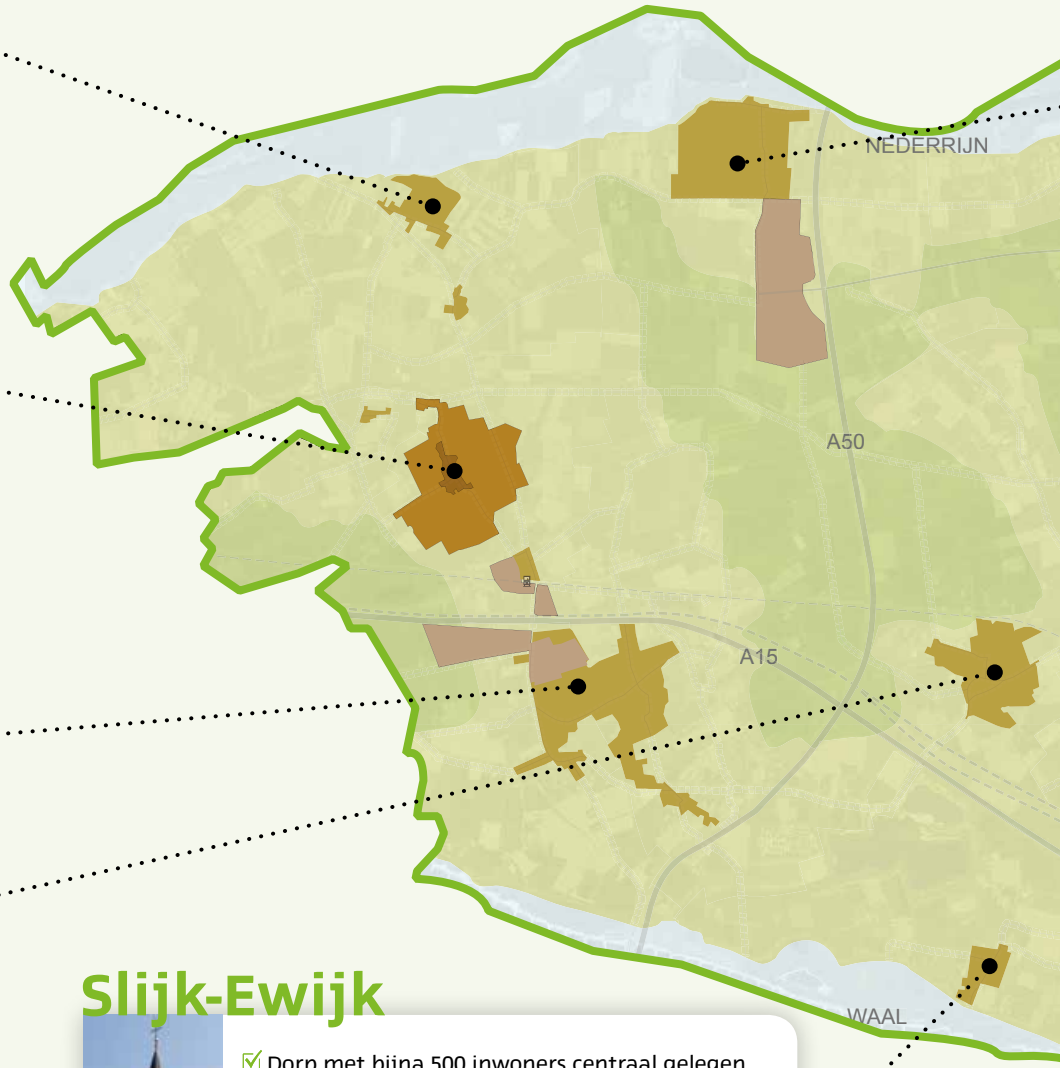

Slijk-Ewijk

- ☑ Dorp met bijna 500 inwoners centraal gelegen in het landschap, dicht bij Waal, bos en strandpark.
- ☑ Met specifiek streekeigen gebouwen (kerk, boerderijen en begraafplaats), gelegen naast één van de parels van Overbetuwe: het landgoed Heerlijkheid Loenen.

Heteren

- ☑ Een ‘dijkdorp’ verbonden met de Rijn van circa 5.000 inwoners, met ook relaties naar Renkum en Wageningen.
- ☑ Veel natuur- en recreatieve mogelijkheden in de uiterwaarden.
- ☑ Actieve gemeenschap die zich inzet om Heteren (duurzaam) te versterken.

Driel

- ☑ Rustig (woon)dorp van circa 4.300 inwoners met passende voorzieningen, in een groene omgeving.
- ☑ Saamhorigheid, verenigingsleven, elkaar helpen en sociaal veilig.
- ☑ Een blijvende en zichtbare cultuurhistorische band met Polen.

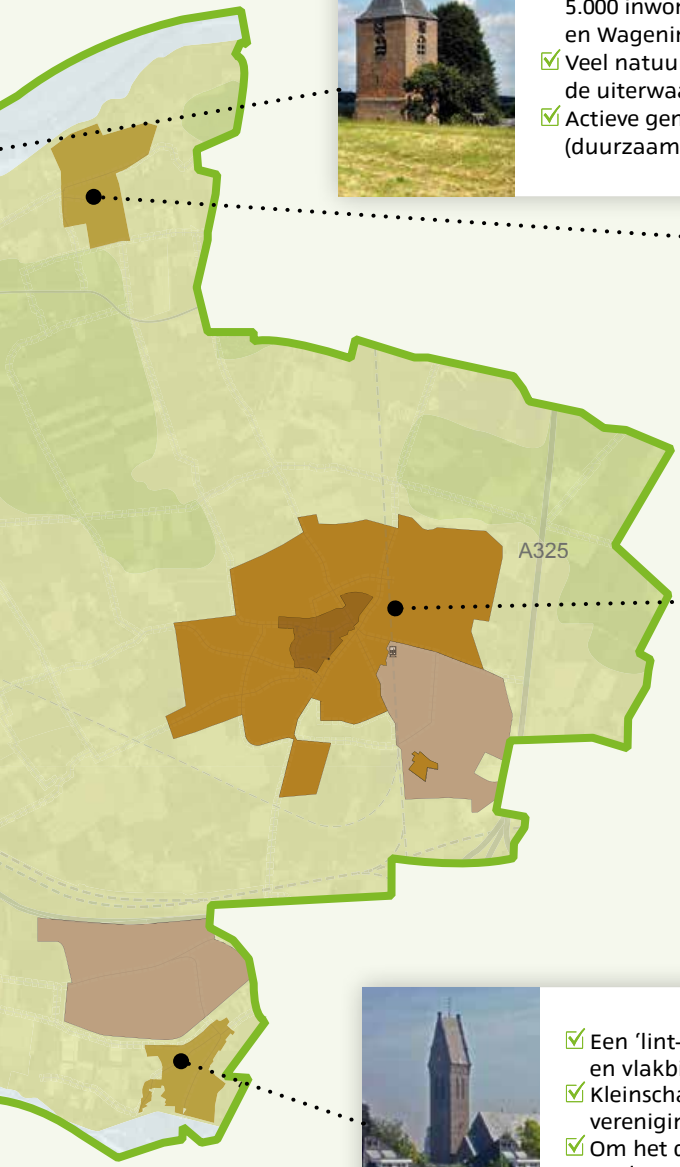

Elst

- ☑ Dynamische middelgrote kern met ruim 22.000 inwoners.
- ☑ Goed verbonden met omliggende steden (met station Elst hierin als belangrijke schakel). Eigen en dorps karakter, zowel ruimtelijk als sociaal.
- ☑ Landschappelijke overgang en groene buffer richting steden; parkachtig of meer landschappelijk en agrarisch.
- ☑ Regionale functie met aantrekkelijke voorzieningen (o.a. winkels, zwembad en onderwijs).

Oosterhout

- ☑ Een ‘lint-dorp’ met bijna 2.400 inwoners, verbonden met de Waal en vlakbij de ‘stadse’ uitbreiding van de Waalsprong (Nijmegen).
- ☑ Kleinschaligheid en dorps karakter met een bloeiend verenigingsleven.
- ☑ Om het dorp heen zijn de uiterwaarden, het agrarisch landschap en de groene buffers naar Waalsprong en Park15 belangrijk en kenmerkend.

Kernwaarden in de dorpen

In Overbetuwe leven mensen samen in de verschillende woonkernen en werklocaties. Met ongeveer 48.000 inwoners, circa 4.500 bedrijven en 21.500 banen werken we aan kracht en meerwaarde. Lokaal en in de regio. Alle woonkernen en werklocaties hebben hun eigen karakteristiek en waarden. Met elkaar verbonden maar tegelijkertijd met verschillende grootte en identiteiten. Per kern gebruiken we de hier beschreven karakteristieken als leidraad.

4

ONTWIKKELING

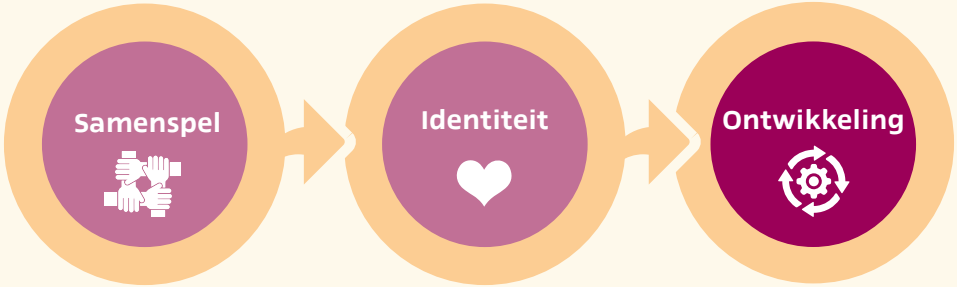

Een vitale en aantrekkelijke leefomgeving in Overbetuwe is belangrijk, voor nu en in de toekomst. Om deze optimaal te houden, hanteren we onze identiteit als fundament. De wereld om ons heen staat echter niet stil. In onze (door) ontwikkeling als gebied, moeten we rekening houden met belangrijke trends. Deze trends dwingen ons in de verdere ontwikkeling te kiezen voor een focus op zes opgaven:

- 4.1. Vitaal buitengebied in beweging,
- 4.2. Innovatieruimte voor ondernemerschap,
- 4.3. Samen werken aan energietransitie
- 4.4. Gevarieerde dorpse woonomgeving
- 4.5. Netwerk verbonden met samenleving
- 4.6. Voorzieningen geclusterd

In de volgende paragrafen beschrijven we per thema de toekomstige ontwikkeling van onze leefomgeving.

4.1. Vitaal buitengebied in beweging

Agrarisch gebruik is een belangrijke en karakteristieke functie in het buitengebied. In de loop der jaren hebben zich soms andere functies gevestigd in het landelijk gebied. Omgaan met trends zoals digitalisering, verstedelijking en klimaatverandering zijn uitdagingen die het buitengebied in beweging brengen. Maar ook de schaalvergroting die enerzijds leidt tot grotere agrarische bedrijven en anderzijds zorgt voor meer stoppende boeren. Om alle belangen een plek te kunnen geven, moeten we meer durven te differentiëren. Op die manier werken we aan een vitaal buitengebied met meer en betere kansen om passende functies een plek te geven.

Meer differentiatie in buitengebied

We onderscheiden in Overbetuwe zeven deelgebieden met verschillende ontwikkelmogelijkheden. De ambities per deelgebied – die we nastreven bij het samen beheren en ontwikkelen van het deelgebied – beschrijven we hieronder.

Deze differentiatie werkt uiteraard ook door naar de partners met wie wij samen verantwoordelijk zijn voor het nastreven van deze doelen. Per deelgebied verfijnen we de wijze van samenwerking (met de agrarische sector, waterschap, organisaties, et cetera).

Om recht te doen aan de verschillende karakteristieken, zijn genoemde ambities per deelgebied leidend. Deze past de gemeente toe op concrete situaties en komt waar nodig tot maatwerk.

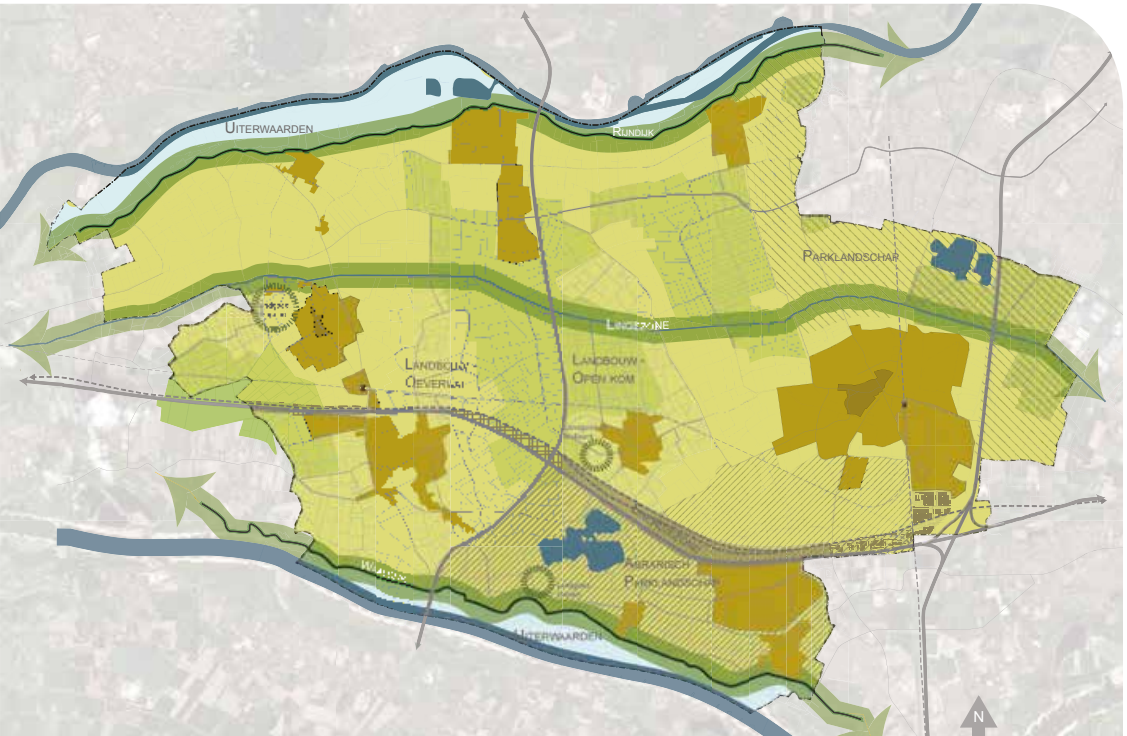

Landschappelijke zones

- We versterken de bestaande **landschappelijke zones** als buffer tegen verstedelijking. Een gebied waarin met name ruimte is voor recreatie, agrarisch gebruik, waterbeheer, natuur, educatie en landschapsbeleving. Dit doen we door het inrichten van een:
  - **Parklandschap (Lingezegen)** met diverse deelgebieden: De Park, Waterrijk en het weidse Landbouwland.
  - **Landbouwlandschap (Knoop 38 en Danenberg):** het landelijk en open agrarisch gebied als buffer tussen Elst, Valburg en de Betuweroute én Landschapspark De Danenberg met daarbij Strandpark Slijk-Ewijk.

Agrarische zones

- **Agrarische zones versterken** met de agrarische bedrijfsvoering als hoofdgebruik. Hierbij maken we onderscheid in:
  - **Open kom**. De nadruk ligt op grondgebonden agrarisch gebruik. De kenmerkende openheid en grootschaligheid van de komgebieden behouden en versterken we. Wij respecteren ook de natuurwaarden in het vogelweidegebied.
  - **Oeverwal**. Verdicht en kleinschalig karakter met afwisselend landgebruik dat bestaat uit akkerbouw, fruitteelt en boomteelt. Vestigen of vergroten van niet-grondgebonden agrarische functies zijn mogelijk binnen en aansluitend op het bouwblok. Aansluitend op provinciaal beleid stimuleren we de clustering van glastuinbouw in Next Garden.

Uiterwaarden

- In de **uiterwaarden** is de dynamiek van de rivier bepalend. Naast behoud van de primaire waterfuncties, hebben we de ambitie om natuur hier te versterken. Medegebruik voor extensieve recreatie (wandel- en struinroutes) is mogelijk.

Landgoederen

- Bij **landgoederen** blijven we werken aan het behoud en versterking van het karakter en de duurzame instandhouding hiervan.

Dorpsrandzones

- In **dorpsrandzones** maken we de ruimtelijke en functionele relatie tussen de dorpen en het omliggende landelijke gebied meer zichtbaar en beleefbaar. Op die manier verbeteren we de overgang tussen kernen en het buitengebied.

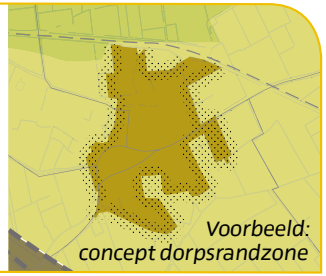

Voorbeeld: concept dorpsrandzone

Energiezones

- Grootschalige duurzame opwekking van energie clusteren we in **energiezones**. Dit is een nieuwe vorm van landschap die ingericht is voor inpassing van meer grootschalige vormen van energieopwekking.

Lingezone

- Bij de **Linge** verbeteren we de waterberging en waterkwaliteit. We versterken daarbij ook de zone rondom de Linge als landschappelijke, recreatieve en cultuurhistorische drager.

Verbijzondering functieverandering en recreatie

Sommige ontwikkelingen overstijgen de verschillende deelgebieden. Daarom geldt voor alle deelgebieden dat we:

- Bij vrijkomende agrarische bebouwing waarde-creatie voorop stellen aan de hand van (verbeteren van) omgevings- en milieuwaarden, aansluitend op de ambities per deelgebied.
- Meer gedifferentieerd bezien van mogelijke nieuwe functies voor tijdelijk gebruik van vrijkomende agrarische loodsen, met respect voor de ambities per deelgebied.
- Toepassing van clustering en bundeling bij transformatie van (leegstaand) agrarisch vastgoed naar woonfuncties. Waar nodig gebruiken we daarbij ook saldering om ‘plussen’ en ‘minnen’ op meerdere locaties met elkaar te verbinden en als totaal meerwaarde te creëren.
- Kleinschalige extensieve recreatie (nevenfuncties) vooral stimuleren nabij het netwerk van recreatieve routes dat zich door het gehele buitengebied begeeft.

4.2. Innovatieruimte voor ondernemerschap

In Overbetuwe is ondernemerschap erg belangrijk. Op bedrijfsterreinen waar de werkfunctie domineert maar ook bijvoorbeeld in dorpscentra en in het buitengebied. Dit belang vraagt om goed om te gaan met veranderingen. Bijvoorbeeld economische en technologische ontwikkelingen noodzaken hiertoe. Ondernemers hebben steeds vaker te maken met verandering die ook steeds sneller gaat. Op de twee hieronder genoemde manieren houden we hier rekening mee.

Basis blijvend op orde

Bedrijven en gemeente werken al lang samen om hier het ondernemersklimaat en de kwaliteit van de werkomgeving optimaal te houden. Wij zetten in op sterke, aantrekkelijke en levendige bedrijfsterreinen. Daarvoor werken we aan de volgende ambities:

- We hebben blijvende aandacht voor de bereikbaarheid van werklocaties in Overbetuwe. Maar ook voor de bereikbaarheid van voorzieningen en verbondenheid met (aanvullende) werklocaties in de regio.
- Ondernemerschap stellen we centraal op de bedrijfsterreinen. Dat betekent dat we de uitstraling van de (on)bebouwde ruimte optimaal willen houden. Zowel qua groen en reclame-uitingen, als qua inrichting voor verkeer en (vrachtwagen)parkeren. De uitdagingen hierin verschillen per bedrijventerrein. Vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van deze terreinen, verdient een collectieve inzet van bedrijven de voorkeur omdat dit voor het terrein als geheel meerwaarde heeft.

Flexibel en innovatief ondernemen

We omarmen bedrijvigheid en hechten daarom belang aan het generen van ruimte voor toekomstgerichtheid en innovatie. Bedrijven moeten immers snel kunnen reageren op de snelle en vele veranderingen. Innovatief handelen is hierbij gewenst. Via de volgende ambities werken we aan meer wendbaarheid en flexibiliteit:

- We bieden mogelijkheden voor bedrijven om zich te vestigen in of te verplaatsen binnen de gemeente. Voldoende ruimte voor nieuwe functies en doorontwikkeling of verplaatsing van bestaande functies, draagt bij aan gunstige (fysieke) randvoorwaarden voor innovatie vanuit het bedrijfsleven.
- We willen meerwaarde voor Overbetuwe genereren door ‘toekomstbestendig’ de koppeling te maken met belangen die het collectief en de toekomst dienen. Als eerste denken we hierbij aan energietransitie. Bedrijven gebruiken de meeste energie, hier ligt de grootste potentie voor besparing en duurzame opwekking.
- We willen het aanvullende vermogen in de regio vergroten. We willen beter gebruik maken van het onderscheid in kwaliteit en potentie van de verschillende werklocaties (centra en bedrijventerreinen). Qua functie (regionaal of lokaal), locatiekenmerken (zoals de nabijheid van een station, snelwegen, digitale infrastructuur) en omgevingswaarden in de nabije omgeving.

4.3. Samen werken aan energietransitie

In Overbetuwe werken we hard aan energietransitie. Zo leveren we lokaal een bijdrage aan de afspraken die zijn gemaakt over het omgaan met klimaatverandering. We besparen energie en verlaten de energiemix die gebaseerd is op fossiele brandstoffen. Behalen van de doelstellingen maakt het noodzakelijk dat vele partijen in Overbetuwe nauw samen werken aan de opgaven. De gemeente wil bij energietransitie het goede voorbeeld geven, maar het echte succes wordt gemaakt door partijen in Overbetuwe.

Vanaf 2009 hanteren we een clustering van grootschalige vormen van energieopwekking. In de zone rondom de A15 en Betuweroute ontstaat een energielandschap waar in verschillende projecten (met windturbines en zonneweides) ruim 500 TJ aan duurzame stroom gaat worden opgewekt. Meer dan de energievraag van alle gezinnen in Overbetuwe, en in lijn met de tussendoelen voor 2020 en 2023 die we in de 'Routekaart Duurzaamheid' hanteren.

Gelders energieakkoord als basis

Voor energie besparen en duurzaam opwekken van energie is het Gelders Energieakkoord de minimale basis. Deze doelen herkennen en erkennen we. De doelstellingen in het Gelders Energieakkoord zijn leidend voor iedereen met een belang in Overbetuwe. Onze inzet is gericht op behalen van deze doelen binnen de eigen gemeentegrens, in een tempo dat minimaal in lijn is met de doelen. We hanteren daarbij de volgende ambities:

- Energietransitie in de kernen (woonwijken en werklocaties) heeft voorrang en prioriteit.
- Voor clustering van grootschalige duurzame opwekking van energie zoeken we in energiezones.
- We willen de collectieve opwekking en besparing stimuleren en versterken. Wij geven daarom de voorkeur aan collectieve energievormen, gedeeld eigenaarschap en betrokkenheid. Draagvlak door zeggenschap en financiële participatie zijn hierbij essentieel.
- We willen zoveel mogelijk de energie produceren daar waar er vraag is en passend bij de vraag (gericht op verlagen logistieke druk in het energienetwerk).
- De gevolgen van klimaatverandering beperken we waar mogelijk door adaptief handelen. We blijven aanpassingen doen om onze gemeente klaar te stomen voor het klimaat van de toekomst.
- We stimuleren circulariteit; afval zien we als grondstoffen die blijvend hun waarde behouden.

4.4. Gevarieerde dorpse woonomgeving

Een eigentijdse, aantrekkelijke en herkenbare leefomgeving is gebaat bij een dorps en groen karakter die voldoende ruimte biedt voor (nieuwe) woonwensen. Als we (in de uitvoering en bij het maken van plannen) voldoende rekening houden met een gezonde en veilige leefomgeving én demografische trends, kunnen we blijvend bijdragen aan een woonomgeving die ons allen past. We werken daaraan via twee hierna genoemde pijlers.

Gebiedsgericht

Bij beheer van en ontwikkeling in de woonomgeving werken we gebiedsgericht. We pakken daarom kansen en problemen aan op de schaal waar ze zich voordoen.

- Bij uitvoering en planvorming werken we - samen met betrokken partijen - via een integrale aanpak. Dat betekent dat er samenhang is in de aanpak, bezien vanuit het perspectief van de gebruikers in de leefomgeving.
- Een concreet vraagstuk plaatsen we in het perspectief van de omgeving. Dat vraagt soms een afweging binnen de kern, bijvoorbeeld als bepaalde structuren of voorzieningen in een straat van belang zijn voor het hele dorp. Soms is er een afweging door de gemeente vereist als het een kwestie betreft op het niveau van heel Overbetuwe of zelfs de regio.

Meer variatie en flexibiliteit

Om een aantrekkelijke woongemeente te blijven, is meer variatie en meer flexibiliteit gewenst om toekomstbestendig te kunnen zijn. Op deze wijze kan de dynamiek van een dorp of wijk in stand blijven.

- Het grootste deel van de (woon)behoefte vervullen we binnen de contouren van de dorpen[3]. Daarbij hebben we een voorkeur voor flexibel gebruik van bestaande gebouwen en locaties (herbestemming, transformatie en herstructurering). Op deze manieren dragen we bij aan efficiënt ruimtegebruik (‘compacte dorpen’).
- Aanvullend op de bestaande woningvoorraad, willen we met geleidelijke organische nieuwbouw in de dorpen meerwaarde generen.
- Als er sprake is van verstedelijking in dorpsrandzones, zien we vooral perspectief in gebieden[3] waar een combinatie kan plaatsvinden met versterking van water, recreatie en landschap.
- Door kwalitatief groen in de kernen te behouden en toe te voegen, werken we aan meer klimaatbestendige dorpen en verbeteren we de leefomgeving en de natuurlijke diversiteit. Ook proberen we met een andere inrichting van de ruimte gezond gedrag te bevorderen en bij te dragen aan een betere leefkwaliteit.

[3] *Contouren (op basis van Bouwverordening) en perspectiefgebieden zijn weergegeven op de kaart ‘Occupatie’ op pagina 12.*

4.5. Netwerk verbonden met samenleving

Fysieke en sociale netwerken zijn in Overbetuwe van groot belang. Op beide vlakken willen we vraag en aanbod goed met elkaar verbinden. We sluiten daarbij aan op én houden rekening met de kwaliteiten van onze gemeenschap. Het belang dat we hechten aan samen leven en participeren, maakt dat we slim om moeten gaan met sociale ontwikkelingen (zoals individualisering) en demografische trends (zoals vergrijzing). Via de twee hieronder beschreven pijlers willen we dit met elkaar verbinden en slimme combinaties maken.

Duurzaam bereikbaar

Een veilige en goede bereikbaarheid, via fysieke én digitale verbindingen, is een randvoorwaarde voor een goed leefklimaat. Toekomstbestendig en duurzaam werken aan bereikbaarheid van dorpen, bedrijventerreinen en agrarische buitengebied vraagt een integrale aanpak via drie ambities:

- We spelen in op groei in de toekomst en stimuleren daarbij innovatieve en duurzame vervoersvormen (verduurzamen & 'slimme mobiliteit'). We houden er rekening mee dat in delen van het netwerk toekomstige keuzes aan de orde kunnen zijn over waar welke soort vervoer leidend is.
- Voor de bovenlokale verbindingen blijven wij ons (samen met provincie, rijk en regiogemeenten) inzetten voor een robuust mobiliteitsnetwerk. Een netwerk dat zodanig flexibel en betrouwbaar is, dat tegen een stootje kan en niet direct platligt bij een verstoring.
- Op lokaal niveau zijn we continu bezig om bereikbaarheid en verkeersveiligheid optimaal te houden bij (gemeentelijke) wegen, parkeerplaatsen, fiets- en voetpaden.

Mobiliteit op maat

Hoe alle verkeersdeelnemers zich gedragen beïnvloedt de bereikbaarheid voor een belangrijk deel. Werken aan mobiliteit vereist daarom maatwerk dat rekening houdt met (de verschillen tussen) groepen die een belang hebben bij mobiliteit.

- Wij willen meer aandacht geven aan gedragsverandering bij het verbeteren van bereikbaarheid en verkeersveiligheid. Zo kan slim omgaan met parkeren ook bijdragen aan een goed leefklimaat; door meer te differentiëren in parkeernormen voor verschillende deelgebieden én parkeren meer te zien als onderdeel van mobiliteitsoplossingen.
- We houden rekening met demografische ontwikkelingen (bv. toegankelijkheid als gevolg van vergrijzing) en hebben aandacht voor alle vormen van vervoer.
- Op knooppunten verbinden we verschillende vormen van vervoer. Rondom station Elst en Zetten-Andelst zien we daarvoor de grootste potentie. We werken hier aan een betere ketenmobiliteit, met mogelijkheden voor aanvullende functies (bijvoorbeeld maatschappelijke voorzieningen, wonen, werken en parkeren).
- Voor iedereen is er minimaal een vorm van openbaar of collectief georganiseerd vervoer aanwezig. Dit vraagt om afstemming met provincie en regio. Daarnaast maken we gebruik van de kracht van inwoners, bedrijven, verenigingen, organisaties en scholen.

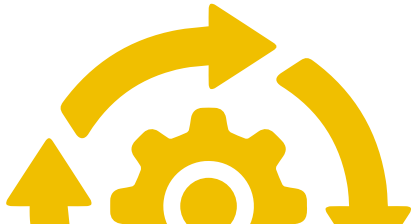

4.6. Voorzieningen geclusterd

Vitaliteit van en toegang tot voorzieningen vragen onze aandacht. Digitalisering en schaalvergroting maken dat we werken aan een voorzieningenaanbod dat (blijvend) moet passen bij de behoefte en karakteristiek van de dorpen. Dat doen we via de volgende twee pijlers.

Diversiteit

De behoefte aan en mogelijkheden voor voorzieningen verschillen per dorp. Daarom houden wij rekening met de diversiteit van kernen. Bij het clusteren van voorzieningen hanteren we verschillende profielen die passen bij het karakter van de kernen:

- Uitgebreid voorzieningenaanbod: Elst biedt (tussen Arnhem en Nijmegen) voorzieningen met een regionale functie. Zetten heeft (aan de westzijde) een subregionale functie met relaties naar dorpen in de regio Rivierenland, richting Tiel.
- Dagelijks voorzieningenaanbod: Op lokaal niveau zijn in Herveld-Andelst, Driel, Oosterhout, Heteren en Valburg dagelijkse boodschappen mogelijk, in of nabij het dorpscentrum waar ook andere voorzieningen aanwezig zijn (denk aan het dorpshuis).
- Beperkt voorzieningenaanbod: Hemmen, Randwijk, Slijk-Ewijk en Homoet. Voor dagelijkse voorzieningen kunnen inwoners terecht in nabijgelegen kernen.

Clustering

Bij toepassing van profielen voor het aanbod van voorzieningen in de diverse kernen, hebben we de volgende ambities:

- We zorgen voor passende verbindingen naar kernen met een aanvullend voorzieningenaanbod.
- Wij willen de kwaliteit van bestaande winkelgebieden hoog houden door detailhandel verder te clusteren. En daar de aantrekkelijkheid vergroten door combinaties te maken met bijvoorbeeld beleving, horeca en recreatie. In en rondom de dorpscentra zien we daarbij ook grote kansen voor een menging met woonfuncties.
- Buiten de huidige winkelgebieden is (nieuwe) detailhandel niet (meer) mogelijk. Met uitzondering van nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven in het buitengebied en grootschalige detailhandel die niet passend is in de winkelgebieden.
- Bij maatschappelijke voorzieningen maken we met clustering ook slimme combinaties mogelijk waarmee we ontmoeten koppelen aan andere functies. Bijvoorbeeld een ‘kennisknoop’ met verbinding tussen onderwijs en bedrijfsleven.
- Het brede aanbod van mogelijkheden voor ontmoeten, leren, sporten/recreëren of andere vormen van vrijetijdsbesteding volgt sterk uit de vraag van en initiatieven uit de samenleving (t.b.v. sterk sociaal-cultureel en maatschappelijk leven). Het aanbod van dergelijke functies moet ‘demografisch bestendig’ zijn. Via combinaties en koppeling met andere functies én flexibiliteit in de functie van een voorziening voorkomen we leegstand en verlengen we de gebruiksduur. Zowel bij gebouwde als onbebouwde functies.

5

VAN VISIE NAAR UITVOERING

Waar deze visie in hoofdlijn richting geeft, zullen betrokken partijen continu in concrete uitvoerings-programma's werken aan totstandkoming. Met de identiteit van onze leefomgeving als fundament, werken we in samenspel verder aan ontwikkeling. In de programma's concretiseren we dit en werken verder aan gezamenlijke realisatie. Wij nodigen iedereen van harte uit om samen verder invulling te geven aan de ambities uit de 'Omgevingsvisie Overbetuwe 2040'.

Relatie visie en programma's
De Omgevingsvisie is de integrale basis voor uitvoeringsprogramma's en daarmee een leidraad voor ons handelen. Voor iedereen met een belang in de leefomgeving.

Toepassing visie in programma's
In de programma's worden de principes, kaders en ambities uit deze visie concreet toegepast. In programma's leggen we de taakverdeling en wijze van samenwerking vast. Afhankelijk van het vraagstuk en (mensen in) het gebied, zoeken we naar oplossingen. Hierbij maken we gebruik van de (aanwezige of potentiële) kracht en energie van partijen in de samenleving. Met toepassing van de kaders en principes uit deze visie, wordt ook duidelijker wanneer het nodig is maatwerk in individuele vraagstukken te leveren.

Omgevingsplan ondersteunt programma's
De gemeente kan uitvoering in programma's ondersteunen door bijpassende en logische regels op te nemen in het Omgevingsplan. In het Omgevingsplan legt de gemeente op samenhangende wijze alle regels vast op het terrein van de leefomgeving. Op deze wijze ontstaat een juridische verankering waarmee de in programma's opgenomen kwaliteit van de fysieke leefomgeving wordt beschermd dan wel bereikt.

Praktijk beïnvloedt koers en visie
Inzet en ervaringen die gezamenlijk in de praktijk door betrokken partijen in uitvoeringsprogramma's wordt gedaan, bepaalt de voortgang in realisatie van deze visie. Deze verbinding is nadrukkelijk geen eenrichtingsverkeer. Deze uitwerking en uitvoering in programma's, koppelen we aan nieuwe trends en ontwikkelingen. Aan de hand van een duidelijke monitoring in programma's, ontstaat inzicht in voortgang en kunnen we aan de hand hiervan ambities tegen het licht houden.

De praktijk beïnvloedt dus de koers en richting. We actualiseren zo de Omgevingsvisie in principe elke 4 jaar. Zo ontstaat er een periodieke cyclus. Daarin willen we de integraliteit nog verder verdiepen. We maken als gemeente namelijk geen nieuwe sectorale beleidsnota's of visies meer voor de fysieke leefomgeving. Door op die manier de visie integraal en actueel te houden, geven we duidelijkheid, generen meer slagkracht én blijven de ambities actueel. Hiermee is en blijft Overbetuwe klaar voor de toekomst!

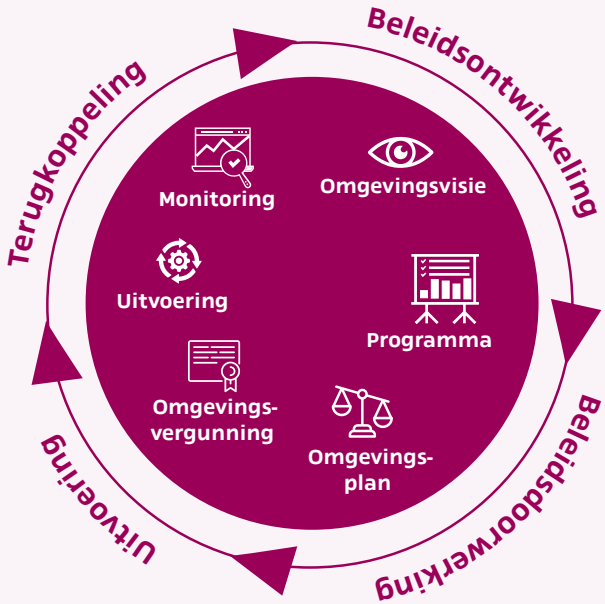

Deelvisies

Deze Omgevingsvisie is een actualisatie van de *Toekomstvisie+*. We bouwen voort op het proces dat is ingezet in deze voorheen geldende visie. De volgende specifieke thematische of gebieds-gerichte visies blijven van toepassing.

- **Visie Elst-Zuid Oost;**
- **Visie Stationsgebied Zetten Andelst;**
- **Ontwikkelingsvisie De Pas;**
- **Intergemeentelijke structuurvisie Park Lingezegen;**
- **Landschapsvisie De Danenberg;**
- **Centrumvisie Elst;**
- **Gebiedsvisie Knoop 38;**
- **Intergemeentelijke strategische visie laanboomcentrum Betuwe.**

Deze visies blijven de komende tijd nog gelden omdat deze specifieke deelvisies een invulling zijn van de ambities uit deze Omgevingsvisie én de omstandigheid dat vele partijen gezamenlijk nog werken aan het realiseren van deze deelvisies. En als de resultaten van al dat werk leiden tot wijziging van koers of ambities, gaan we daarover bij de volgende actualisatie van deze Omgevingsvisie weer in gesprek.

CO-CREATIE

Deze Omgevingsvisie is in drie fasen in co-creatie tot stand gekomen; betrokken mensen leverden inbreng en advies. Alle individuele reacties zijn teruggebracht tot de kern en vertaald naar ambities voor het collectief en de toekomst. Hieronder staat een sfeerimpressie van het doorlopen co-creatieve proces. De gemeente bedankt iedereen voor hun betrokkenheid. En continueren deze co-creatie graag naar uitvoering om gezamenlijk invulling te geven aan de ambities uit de 'Omgevingsvisie Overbetuwe 2040'.

FASE 1: OMGEVINGSAGENDA

- **Rollend Overbetuwe:** In februari 2017 gingen we met een bouwkeet de kernen in. Daar vroegen we inwoners tijdens markten, op dorpspleinen en bij supermarkten wat zij belangrijk vonden voor hun leefomgeving.
- **Gastlessen:** Begin 2017 spraken we met leerlingen op een basisschool en een middelbare school over de toekomst. Over de tijd waarin zij volwassen zijn. Hoe ziet de omgeving eruit in 2040?
- **Inloopavond:** Ruim 100 inwoners, ondernemers en organisaties gingen op 8 februari 2017 in gesprek over welke thema's en ontwikkelingen zij belangrijk vinden voor de leefomgeving.
- **Interviews:** In het voorjaar van 2017 bezochten we verenigingen, organisaties en bedrijven om in circa 25 interviews op te halen welke kansen zij zagen voor de leefomgeving.

FASE 2: OMGEVINGSMANIFEST

- **Debatwedstrijd middelbare scholieren:** OBC Elst, Lyceum Elst en HPC Zetten gingen op vrijdag 27 oktober 2018 met elkaar in debat over onze leefomgeving. Na een introductie over lokale democratie en een korte debattraining gingen de leerlingen (als echte politici) het debat met elkaar aan. Zij maakten goed duidelijk wat hen in de leefomgeving aan het hart ging.
- **Overbetuwe cafés:** Om recht te doen aan de verscheidenheid van Overbetuwe, voerden we in 8 verschillende dorpen vervolggesprek. We mochten in totaal ongeveer 130 mensen verwelkomen. Op welke kwaliteiten moeten we inzetten? En hoe doen we dat dan?
- **Inloopbijeenkomst:** Met ruim 60 mensen bespraken we of wij alle ontvangen inbreng goed hadden verwoord ('hebben wij u goed begrepen'?) En hoe combineren we dit vervolgens met (externe) ontwikkelingen?

Proces totstandkoming Omgevingsvisie.

FASE 3: OMGEVINGSVISIE

- **Verdiepingssessie regio:** Als onderdeel van het samenhangend stedelijk netwerk houden veel opgaven uit de Omgevingsvisie niet op bij gemeentegrenzen. Daarom praatten we op 18 september 2018 met mede-overheden uit de regio. We kwamen tot bouwstenen die we kunnen gebruiken in Omgevingsvisies. Volop mogelijkheden om in de toekomst meer gezamenlijk op te trekken, ten behoeve van één integrale leefomgeving.
- **Verdiepingssessie buitengebied:** Een voormalige varkensstal tussen de hedendaagse caravans was op 27 september 2018 de locatie voor een gesprek met ruim 15 betrokkenen over (functieverandering in) het buitengebied. Welke kansen en knelpunten zijn er bij vrijkomende agrarische bebouwing.
- **Interviews bedrijven:** Met diverse ondernemers uit uiteenlopende branches en met diverse achtergronden stonden we in juni en juli 2018 stil bij ondernemerschap in de toekomst en de rolinvulling tussen (collega-)ondernemers, overheid, onderwijs en organisaties.
- **Werkplaats programma:** Energietransitie stond op 18 september 2018 centraal bij een integrale oefening waar we (aan de hand van concrete casussen) kwamen tot praktische handvatten voor het vormgeven en uitvoeren van programma's. Een en ander om goed te anticiperen op de nieuwe Omgevingswet per 2021. Deze werkplaats maakte deel uit van een reeks verdiepingssessies waarin de opgaven voor meerdere thema's aangescherpt werden.

DOORLOPEND

- **Digitaal platform:** op **www.overbetuwe2040.nl** stond het interactieve platform centraal waar mensen input konden leveren en met elkaar in gesprek konden (o.a. via uitdagende stellingen). Naast vanzelfsprekend alle info over gesprekken en een beschrijving van de voortgang van het proces.
- **Sessies met raads- en burgerleden:** Om een brede interactie mogelijk te maken, organiseerden we (gekoppeld aan de gesprekken met inwoners, ondernemers en verenigingen) vier bijeenkomsten voor raads- of burgerleden. In elke fase presenteerden we de tussenresultaten en brachten de dialoog op gang.
- **Overige media:** We hebben iedereen op de hoogte gehouden van het gesprek in de 3 fasen. Op verschillende manieren informeerden we de diverse doelgroepen. Met persbericht, website en huis-aan-huis-krant, flyers, mailings, artikelen in dorpskranten, persoonlijke berichten én social media, genereerden we belangstelling. Zowel de uitnodiging om mee of door te praten alsmede een weergave van de tussentijdse resultaten.
- Tijdens **8 inloopontmoetingen** in de dorpen bespraken we met (in totaal) ruim 120 mensen de hoofdlijnen van de visie, zoals die op basis van ontvangen input is gevormd. Ook bedoeld als terugkoppeling naar iedereen die eerder inbreng leverde.
- Het ontwerp van de **Omgevingsvisie** lag ter inzage tijdens de inspraakperiode van 9 mei tot en met 19 juni 2019. De resultaten hiervan zijn weergegeven in het 'Eindverslag inspraak'

De inhoud van deze Omgevingsvisie is met de grootst mogelijke zorg samengesteld.
Op de visie en deze brochure is copyright van toepassing.

Versie t.b.v. bespreking gemeenteraad

© augustus 2019, Gemeente Overbetuwe

gemeente Overbetuwe

www.overbetuwe2040.nl